

ZEMĚMĚŘICKÝ OBZOR

ČASOPIS PRO GEODESII A ZEMĚMĚŘICTVÍ

VYDÁVÁ SPOLEK ČESKOSLOVENSKÝCH INŽENÝRŮ V PRAZE

ŘÍDÍ

ING. DR TECHN. BOHUMIL POUR

S REDAKČNÍM SBOREM:

Ing. Dr. František Boguszak Praha, Prof. Ing. Dr. Josef Böhm Brno, Ing. Dr. Jiří Brousek Praha, Prof. RNDr. Emil Buchar Praha, Ing. František Falta Brno, Prof. Dr. František Fiala Praha, Ing. Dr. Adolf Fiker Brno, Prof. Ing. Dr. Pavel Gál Bratislava, Ing. Dr. Karel Kučera Praha, Doc. Ing. Dr. Josef Klobouček Praha, Ing. Ladislav Lukeš Praha, Ing. Cyril Novotný Praha, Ing. Dr. František Mašek Praha, Doc. Ing. Josef Peňáz Brno, Ing. Dr. Jaroslav Pichlík Praha, Prof. Ing. Dr. Pavel Potužák Praha, Ing. Jaroslav Průša Praha, Prof. Ing. Dr. Josef Ryšavý Praha, Ing. Dr. Josef Růžička Brno, Prof. Ing. Dr. Antonín Štván Brno, Prof. Ing. Dr. Alois Tichý Brno, Ing. Karel Zdeněk Praha.

ROČNÍK IX/XXXVI. ROK 1948

VYCHÁZÍ 25. DNE KAŽDÉHO MĚSÍCE

V PRAZE 1948

MAJITEL A VYDAVATEL: SPOLEK ČESKOSLOVENSKÝCH INŽENÝRŮ

TISKNE KNIHTISKÁRNA TYPUS, NÁRODNÍ PODNIK V PRAZE XVI

OBSAH:

Hlavní články (podle autorů):

Baraňski Mgr. Ing. Wladislaw: Katastr v Polsku.....	198
Boguszak Ing. Dr. F.: O nové cestě v budování mapového díla ČSR	34
Böhm prof. Ing. Dr. Josef: Geodetické novinky z Francie	66
— Geodetické novinky z Itálie	130
— Ruská příručka vyšší geodesie.....	149
Cipro Václav: Pracovníci rukou i ducha	85
Dmochovski Ing. Stanislav - Rogulski Ing. Michal: Civilní fotogrametrie v Polsku	187
Elznic Ing. Dr Václav: Vyrovnání trigonometrických řetězců v USA a SSSK.....	50,100
Fiker Ing. Dr A.: Fotogrametrie a katastr	17
Chrastil Ing. Bedřich: Laboratorní zkouška pentagonálních hranolů Optikotechny	103
Juha Václav, poslanec ÚNS: Zeměměřický zákon	81
Kašpar Ing. Dr Jan: Korekce lineární transformace použité v konformních soustavách	53,93
Kolomazník Ing. Dr Václav: Srovnávací studie dvou nomogramů pro stanovení směrových oprav z excentricity.....	10
Křivánek Ing. František: Geodetické novinky ze Švýcar.....	107
Kudělásek Radim: Ještě Cassiniho řešení Snelliovy úlohy	147
Lacki Ing. Bronislaw: Svobodné povolání zeměměřické	162
Ledabyl Ing. Dr. techn. Stanislav: O stabilitě výškových značek.....	41
Lipiňski Ing. Bronislaw: Nynější organizace zeměměřictví v Polsku	157
Lukeš Ing. Ladislav J.: Astronomický theodolit WT4.....	115
Malesiňski Ing. M.: Geodetické základy v Polsku.....	165
Nádvorník Ing. Vilém: Manifestační schůze čs. zeměměřičů	89
Nosek Václav, ministr vnitra: Bezpečnost výsledků veřejného vyměřování a mapování	79
Odlanicki-Poczobutt Ing. Michal: Prostorové plánování v Polsku.....	177
Olechowski Ing. Tadeusz: Plánování vesnických osad v souvislosti s přestavbou zemědělského systému... ..	195
Pachocki Ing. Zygmunt: Scelování pozemků v Polsku.....	193
Peňáz Ing. Josef: Nový stavební řád města Curychu	113
Piatkowski Ing. Felicjan: Kartografie podrobných map v Polsku	172
Piotrowski prof. Jan: Zeměměřické školství	155
Potužák prof. Ing. Dr Pavel: Zeměměřická práce je namáhavou službou.....	84
Průša Ing. Jaroslav: Zeměměřický úřad ve dvouletce	7
— A jak nyní dále.....	88
Ryšavý prof. Ing. Dr Josef: Jak přispěla geodesie k poznání naší planety.....	1
— Alma mater zdraví.....	80
Spáčil Ing. Bedřich: Zeměměřiči ve službách veřejné správy a lidu	86
Stojčev doc. Ing. Dim.: Nejvýhodnější rovina	145
Šesták Ing. Dr Erich: Dvojitková tachymetrie	121
Štěpán Ing. Dr Jar.: Využití polární metody při výškovém meraní.....	5
Štván Ing. Dr A.: K přesnosti přibližných souřadnic bodu při vyrovnání	118
Tymowski Ing. Janusz: Městské regulace v Polsku.....	189
Válka Ing. Dr Oldřich - Hlaváč Ing. František: Pozemkový katastr v úvaze zčásti matematické	44
Višňovský Ing. Pavol: Vznik a vývoj Fotogrametrického ústavu pre Slovensko v Bratislave	24,37
Vykutil Ing. Dr Josef: Využití záznamů magnetické observatoře v busolní polygonometrii a tacheometrii	137
Warchalowski J. M. Prof. Edvard: Úvodní slovo	154
Zeman Ing. Josef: Fotoplány jako situační podklady k plánům 1 :10.000.....	26
Zůbek Ing. Dr Karel: Zjednodušený výpočet souřadnic bodů, zaměřených kolmicí na zvolený směr při polárním měření.....	129
Důvodová zpráva k zeměměřickému zákonu	76
K článku: »Stav evropských geodetických prací po druhé světové válce«.....	9
Na nové cestě	73
Besoluce přijaté celostátním pracovním sjezdem civilních zeměměřických inženýrů.....	64
Zákon č. 82 ze dne 16. dubna 1948.....	75

Zeměměřická praxe:

Daniel Ing. Anton: Nomogram pre kontrolu omerných	142
Elznic Ing. Dr Václav: Jak kontrolovati počítačí stroj	46
Jireček Ing. Karel: Příspěvek k využití polární metody při výškovém měření.....	11
Mikula Ing. Julius: Obnovení a doplnění polygonové sítě.....	108

Literární novinky:

Andrejev B. A. -Zakušanskij M. S. -Samsonov N. N. - Fotiadi E. E.: Kurs gravita- cionnoj razvedky (<i>Dr Elznic</i>)	48
Böhm Ing. Dr Jaroslav: Užité elektrogeofysika pro hornické účely (<i>Ing. Dr Ledabyl</i>).....	133
Brousek Ing. Dr Jiří: K otázce velikosti rodného zemědělského závodu (<i>Jan Vávra</i>).....	110
Cizí odborná literatura (<i>Kudělásek</i>).....	49
Danilov prof. Dr V. V: Točnaja poligonometrija (<i>Štván</i>)	47
Frič Ing. Jan: Zařízení lesů (<i>Ing. Ed. Jelínek</i>)	110
Godeaux Lucien: Esquisse d'une historie des Sciences mathématiques en Belgique (<i>Q. Vetter</i>).....	111
Hacar Dr B.: Mechanika sluneční soustavy (<i>Tichý</i>).....	133
Hanzlík prof. Dr Stanislav: Základy meteorologie a klimatologie (<i>Jan Vávra</i>).....	49
Higgins Arthur Lovat: Higher Surveying (<i>Stk</i>).....	13
Hellman C. Doris: The Comet of 1577 (<i>Q. Vetter</i>).....	69
Horák prof. RNDr Zdeněk: Praktická fyzika (<i>Kašpar</i>).....	69
Kádner O. K.: Nová trigonometrická funkce »haversinus« (<i>Dr Elznic</i>).....	69
Káš Ing. Dr Václav: Ochrana přírody z hlediska zemědělského plánování (<i>Jiří Brousek</i>).....	14
Klobouček doc. Ing. Dr J.: Fotogrametrický snímek (<i>Dr. Fiker</i>).....	31
Kounovský Dr J.: Theoretické základy fotogrametrie (<i>Dr M. Menšík</i>).....	127
Menšík Dr Miroslav: Fotogrametrie praktická (<i>Dr Fiker</i>).....	143
Němec Ing. Dr Alois: O silách, které formují povrch zemský (<i>Dr Ledabyl</i>).....	128
Potužák Ing. Dr Pavel: Praktická geometrie (<i>doc. Dr J. Klobouček</i>)	142
Ryšavý prof. Ing. Dr Josef: Měření podzemních prostor (<i>Klobouček</i>).....	47
Řiha Ing. Jaromír: Ojedinelé rybníky (<i>Jan Vávra</i>).....	133
Šanovec Ing. Josef: Větrology, nový způsob meliorace pozemků (<i>Ing. E. Jelínek</i>).....	133
Štván Ing. Dr Ant.: Geodetické základy katastrálních map platných v ČSR (<i>Vykutíl</i>).....	110
Vaněček Ing. Dr Jaroslav: České urbanistické písemnictví (<i>Klobouček</i>).....	144
Weissmann Ing. K.: Genauigkeitsuntersuchungen über die rhythmischen Radiozeichen der Station Rugby (<i>Ing. Lukeš</i>).....	13
Zeller prof. Dr M.: Lehrbuch der Photogrammetrie (<i>Tomsa</i>).....	127
Zák Lad.: Obytná krajina (<i>Jan Vávra</i>).....	132
Účelnější řešení a kótování výškové úrovně ulic v podrobných upravovacích a parcelačních plánech (<i>Ing. Jaroslav Pudr</i>).....	50
Úkoly fotogrametrie ve dvouletém hospodářském plánu (<i>B. Pour</i>).....	32

Různé zprávy:

Benešova technika v Brně — soutěž na obsazení profesury nižší geodesie (<i>Prof. Ing. Dr Böhm</i>)	72
Celostátní sjezd civilních geometrů (<i>P-r.</i>)	14
České vysoké učení technické v Praze	111
Dříve a nyní (<i>Ing. A. R.</i>).....	51
Fotogrametrický kurs polytechniky v Curychu (<i>Zeman</i>).....	112
Fotogrametrie (<i>Doc. Ing. Dr J. Klobouček</i>)	114
Jednání Stálého výboru Mezinárodní zeměměřické federace (<i>B. Pour</i>).....	120
Klausurův plán Šumavy z roku 1706 (<i>Šimák</i>)	112
Knihovna odboru zeměměřických inženýrů při SIA v Brně	135
Mezinárodní zeměměřická federace (<i>B. Pour</i>).....	92
Návštěva z ciziny	112
Nový velitel vojenského zeměpisného ústavu	112
Nový profesor praktické geometrie na Benešově technice v Brně	135
O nové cesty v budování mapového díla ČSR (<i>Ing. Dr Boguszak</i>).....	111
Omezení rozsahu našeho časopisu	120
Opět několik poznámek z Polska (<i>B. Pour</i>)	15
Pátý fotogrametrický kurs v Curychu (<i>Ing. Josef Zeman</i>).....	152
Poznámky k článku »Zjednodušený výpočet souřadnic bodů, zaměřených kolmicí na zvolený směr při polárním měření« (<i>Dr Ing. Jar. Štěpán</i>).....	152
Prázdninová praxe posluchačů zeměměřického inženýrství Benešovy techniky v Brně (<i>Ing. J. Zeman</i>)	14
Rady jak zacházet s měřickým strojem	72
Smutná zvěst.....	144
Také ve Švýcarsku nedostatek zeměměřičů (<i>Vykutíl</i>)	15
U pozornosti autorům	112
Úrazy a nemoci z povolání v zeměměřictví (<i>Ing. Fáber</i>).....	92
Uznání badatelské činnosti (<i>Ing. B. Weber</i>).....	15
Zkušební komise	72
Zpráva o činnosti názvoslovné komise pro pomístní názvosloví při vojenském zeměpisném ústavě	111
600 let univerzitní knihovny v Praze (<i>Itg. Dr V. Elznic</i>).....	135
70 let Dr h. c. Wilda (<i>Vykutíl</i>)	15
175 vysokých škol technických v SSSR (<i>Dr V. Elznic</i>).....	52
V. mezinárodní sjezd pro dějiny reál. věd (<i>Dr. Q. Vetter</i>).....	15
VI. mezinárodní fotogrametrický kongres (<i>Doc. Dr J. Klobouček</i>).....	32

SOMMAIRE:

Articles principaux:

Baranski W.: Le Cadastre en Pologne	198
Boguszak F.: Au sujet des nouveaux chemins en vue de l'établissement des cartes nouvelles en Tchécoslovaquie	34
Böhm J.: Nouveautés géodesiques de la France	66
— Nouveautés géodesiques de l'Italie	130
— Oeuvre fondamentale sur la géodésie en langue russe	149
Cipro V.: Travailleurs manuels et intellectuels	85
Dmochowski S. - Rogulski M. : Phototopographie en Pologne	187
Elznic V.: Compensation des chaînes trigonométriques au U. S. A. et U. R. S. S.	58,100
Fiker A.: La Photogrammétrie et le Cadastre	17
Chrastil B.: Epreuve en laboratoire des équerres-pentagones, fabriquées en Tchécoslovaquie	103
Juha V.: Loi organique du service géodésique public	81
Kašpar J.: Corrections de la transformation linéaire dans les projections conformes	53,93
Kolomaznik V.: Étude comparative de deux nomogrammes pour la détermination des corrections de visée de l'excentricité	10
Křivánek F.: Nouveautés géodesiques de la Suisse	107
Kudělásek R.: Et encore la solution Cassini du problème Snellius	147
Lacki B.: La profession de géomètre-expert en Pologne	162
Ledabyl S.: Sur la stabilité des repères d'altitude	41
Lipinski B.: Organisation de la profession de géomètre en Pologne	157
Lukeš L.: Théodolite WT4	115
Malesinski B.: Le système géodésique en Pologne	165
Nádvořník V.: Réunion solennelle des géomètres tchécoslovaques	89
Nosek V.: Sécurité des résultats du levé public	79
Odlanieki-Poczobutt M.: Planification du pays en Pologne	177
Olechowski T.: Plan de village en rapport à la reconstruction du système foncier	195
Pachocki Z. : Le remembrement en Pologne	193
Peňáz J.: Nouvelles régies de construction de la ville de Curich	113
Piatkowski F.: La cartographie en Pologne	172
Piotrowski J.: L'enseignement géodésique en Pologne	155
Potužák P.: Le travail du géomètre et un service difficile	84
Průša J.: Le service topométrique et le plan économique de deux ans	7
— Programme de la nouvelle organisation des travaux de géomètre en Tchécoslovaquie	88
Ryšavý J.: Comment la Géodésie a contribué à la connaissance de la Terre	1
— Aima mater salut	80
Spáčil B.: Géomètres au service de l'administration publique et du peuple	86
Stojčev D. : Le plan le plus avantageux	145
Šesták E.: Tachymétrie à deux fils	121
Štěpán J. : Application de la méthode polaire aux levés altimétriques	5
Štván A.: Inexactitude des coordonnées proches du point pour le calcul des chaînes trigonométriques	118
Tymowski J.: Les aménagements des villes en Pologne	189
Válka O. - Hlaváč F.: Le Cadastre foncier sous l'aspect mathématique	44
Višnovský P.: Naissance et développement de l'Institut photogrammétrique à Bratislava (Slovaquie)	24,37
Vykutíl J.: Application des enregistrements de l'observatoire magnétique à la polygonométrie de boussole et à la tachéométrie	137
Warehalowski E.: Introduction du cahier consacré à la Pologne	154
Zeman J.: Les aérotopoplans pour service de base aux plans à 1 : 10 000	26
Zůbek K.: Le calcul simplifié des coordonnées des points visées par la verticale à la direction choisie aux mensurations polaires	129
— Exposé des motifs du projet de la loi organique du service géodésique public	76
— Remarques à l'article: État de travaux géodésiques en Europe après la seconde guerre mondiale	9
— Les géomètres tchécoslovaques sur le chemin nouveau	73
Résolution résultant de l'assemblée des ingénieurs géomètres civils tchécoslovaques	64
— Loi n° 82 du 16 Avril 1948	75

Problèmes de la pratique:

Daniel A.: Nomogramme pour le contrôle des hypoténuses	142
Elznic V.: Comment on peut contrôler la machine à calculer	46
Jireček K. : La méthode polaire de précision et les levés altimétriques	11
Mikula J.: Rétablissement et complétage du réseau polygonal	108